

Informacje i wskazówki o obchodach kulminacji karnawału w Kolonii i gdzie indziej.

(Tekst: Sigi Lieb, przekład na Polski: Teresa Wanczura)

Kiedy to jest?

Karnawał kończy się zwykle 40 dni przed Świętami Wielkiej Nocy. W środę popielcową. Wtedy też zaczyna się Wielki Post, który trwa aż do Wielkiej Nocy. Dawniej wierzącym chrześcijanom nie wolno było jeść mięsa i pić alkoholu, dzieci rezygnowały z jedzenia słodczy. Dziś niektórzy wykorzystują czas postu dla siebie odmawiając sobie palenia papierosów, używania przez 40 dni Facebooka, czy też innych czynności i rzeczy, które stały się przyzwyczajeniem i z których trudno jest zrezygnować.

Kulminacja karnawału – to ostatni weekend przed rozpoczęciem postu.

Faza ta trwa od tłustego czwartku do zapustnego wtorku, czyli „śledzika“. Dni te mają różne nazwy, zależnie od regionu.

Tłusty czwartek czyli „babski karnawał“: Weiberdonnerstag, Weiberfastnacht, Weiberfasching, Altweiber Wieverfastelovend (Koloniam) oraz inne.

piątek: Karnevals-/Faschingsfreitag

sobota: Karnevals-/Faschingssamstag

niedziela: Karnevals-/Faschingssonntag

zapustny poniedziałek: Rosenmontag

zapustny wtorek, czyli „śledzik“ : Karnevals-/Veilchendienstag

W Kolonii dni te nazywane są Fastelovend i w roku 2016 wypadają od 4 do 9 lutego.

Co dzieje się podczas ostatnich dni karnawału?

Tradycje karnawałowe są regionalnie zróżnicowane. Jednak prawie wszędzie zabawy karnawałowe zaczynają się w tłusty czwartek o godzinie 11:11.

Przebierańcy idą do pracy w kostiumach, szczególnie wiele jest ich w miastach takich jak Kolonia, gdzie zabawy karnawałowe, są świętowane niezwykle intensywnie. Nie dziw się że kierowca autobusu czy też urzędniczka w urzędzie pracy ma na policzku namalowane czerwone serduszko a na głowie perukę z zielonymi włosami i ludzie są śmiesznie przebrani. Przebranie się i przebierańcy są w Kolonii w te dni normalnym zjawiskiem. Niektórzy ubierają kostiumy odzieży roboczej przedstawiającej różne zawody, inni przebierają się za zwierzęta czy inne postacie, takie jak czarodzieje, kowboje, czy też za klauny.

Sklepy są w większości już od południa zamknięte. W drugiej części dnia jest zabawa, festyn, szaleństwo, na ulicach, ale również i w restauracjach i lokalach. Wszyscy są przebrani.

W ciągu ostatnich dni karnawału odbywają się korowody i parady z wystrojonymi wozami ciągniętymi przez miasto, z muzyką i tańcami. Na skrajach ulic stoją również przebierańcy wykrzykując głośno : „Alaaf“ , „Kamelle“ i „Strüßcher“, aby karnawaliści jadący na wozach rzucali do nich kwiaty czy cukierki. Jedni rzucają cukierki i czekolady, inni znowu rozdają je stojącym na chodniku karnawalistom. Słowa „Alaaf, Kamelle i Strüßchen“ nie są słowami niemieckimi, są one dialektem używanym w Kolonii, który to nazywa się tak samo jak tutejsze piwo: „Kölsch“.

Największy korowód ciągnie przez centrum miasta w zapustny poniedziałek (Rosenmontag „różowy poniedziałek“). Wielkim korowodem jest też korowód szkolny i są korowody w dzielnicach miasta (Schull- und Veedelszoch) odbywające się w niedzielę. Mniejsze korowody odbywają się w wielu dzielnicach samej Kolonii a i w okolicznych miasteczkach. Te korowody są szczególnie lubiane przez dzieci i bardziej dla nich stosowne, bo mniej tłoczne.

W ciągu tych dni słychać specjalną tradycyjną kolońską muzykę, teksty piosenek nie są śpiewane po niemiecku tylko w dialekcie kolońskim. Znane zespoły muzyczne to Brings, Kasalla, Cat Ballou, Bläck Föös i Höhner, ale istnieje wiele innych zespołów i grup muzycznych.

W ciągu tych dni w wielu lokalach i knajpkach nie ma stołów ani krzeseł. Często jest dość tłoczno, ciasno i parno. Pije się dużo piwa. Może być bardzo wesoło i śmiesznie, jeśli zdecydujesz się wziąć w tym udział. Jeśli nie masz ochoty na tego rodzaju zabawę – zostań lepiej w domu. Miasto w tych dniach jest dość „zwariowane“.

Zapustny poniedziałek jest dniem wolnym od pracy. Sklepy są w większości zamknięte. Również w tym dniu widać w mieście przemierzających się przebierańców.

W nocy z wtorku na środę zostaje spalona kukła z siana, tak zwany Nubbel. Kukła ta wisi w ciągu ostatnich dni karnawału przy wejściu do knajpek i lokali.

W środę popielcową zabawy są skończone. Praktykujący katolicy idą do kościoła i otrzymują znak krzyża namalowany popiołem na czole. Znak ten jest symbolem przemijania wszystkiego co żyje i ma uczyć pokory.

Jakie są źródła karnawału?

Karnawał nazywany w innych regionach Fasching, Fastnacht czy Fassenacht jest bardzo starą tradycją która ma wiele źródeł:

1. w czasach przedchrześcijańskich; Wygnanie duchów zimy, aby z nadchodzącą wiosną było wystarczająco sporo żywności.
2. w chrześcijaństwie: Bawić się dobrze przed rozpoczęciem Wielkiego Postu.
3. w czasach rzymskich: Jedego dnia w roku władcy ustępują miejsca swoim poddanym, poddani stają się władcami i odwrotnie.
4. w Kolonii widać ponadto wiele mundurów które mają na celu wyśmianie się z okupantów pruskich czy też francuskich (XVIII i XIX wiek)

Kto przebiera się w kostiumy karnawałowe, kto się bawi?

W większości regionów karnawał stanowi raczej zabawę czy festyn dla dzieci i młodzieży. Inaczej w Kolonii, Düsseldorfie czy Meinzu. Tu bawią się wszyscy którzy mają na to ochotę, od babci do niemowlęcia, na wskroś przez rangi społeczne. Jeśli chcesz wziąć udział w karnawale, ubierz koniecznie kostium karnawałowy, przebierz się, przynajmniej trochę. Karnawaliści uważają to za niezbyt stosowne, jeśli biorący udział w karnawale, nie są przebrani.

Karnawał z dziećmi.

Jest wiele festynów i zabaw na których również i dzieci mogą się świetnie bawić. Są również i takie, które nie są stosowne dla dzieci. Informacji mogą udzielić organizacje, znajomi czy sąsiedzi.

Uwagi o bezpieczeństwie

W ciągu ostatnich dni karnawałowych wzrasta wyraźnie spożycie alkoholu i nie wszyscy umieją zachować się odpowiednio. Ponieważ ostatnimi laty dochodziło do bójek, zabroniono w niektórych częściach Kolonii (Zülpicher Platz, Stare Miasto) używania napojów w naczyniach szklanych. Czy ta reguła obowiązuje w innych miastach – o tym informują przeważnie media.

Bądź ostrożnym. Unikaj miejsc gdzie panuje ścisk i tłok, jak np. w okolicach dworca, na starym mieście czy w rejonie Zülpicher Platz.

W tłusty czwartek i w zapustny poniedziałek w ciągu dnia można spodziewać się opóźnień w przepełnionych przez śpiewających, bawiących się i pijących alkohol przebierańców środków komunikacji miejskiej. Jeśli taka sytuacja wyzwała u Ciebie strach czy lęk – to staraj się nie używać autobusów i tramwaji w te dni.

Uwagi o zachowaniu się.

Kolonię założyli rzymianie i jest to miasto które od swoich początków było miejscem w którym spotykały się różne kultury.

Ta wspólnota różnorodności odzwierciedla się również w karnawale. Atmosfera jest luźna i możliwe są sytuacje, które w innych warunkach nie miałyby miejsca. Towarzystwo bawi się, tańczy flirtuje. To jest normalne i nie ma w tym żadnego zamiaru poznania kogoś bliżej, czy nawiązania bliższej znajomości. Wyjątki oczywiście się zdarzają, aczkolwiek rzadko.

Uważaj przed niewłaściwą interpretacją gestów, zachowań i słów: przesłany buziak, czy też prawdziwy pocałunek w policzek, głębokie spojrzenie komuś w oczy, namiętne ruchy w tańcu, najczęściej nie mają znaczenia. To po prostu zabawa. Nie pocuj się dotkniętym jeśli ktoś z Tobą tańczy, flirtuje, przesyła całusy i przechodzi dalej do następnej osoby. To wszystko jest normalne i należy do tradycji zabawy karnawałowej.

Całkiem normalnym w tym czasie jest również przebieranie się mężczyzn za kobiety i odwrotnie, oraz to, że niektóre osoby są ubrane bardzo lekko. Każdy przebiera się jak chce.

Zanim zrobisz zdjęcie, zapytaj tę osobę, czy się na to zgadza.

Jest to wspólna zabawa. Ważnym jest pozostać grzecznym i w żadnym wypadku nie wywierać przymusu. Jeśli ktoś Cię nie lubi – to trudno. Ale i ty musisz wskazać wyraźnie swoją granicę. Respektować granice kogoś innego, jest jednym z najważniejszych reguł zachowania się podczas karnawału.

Ważne słownictwo:

- Alaaf! – Okrzyk który znaczy: świetnie! Jest karnawał, (w Düsseldorfie i Meinzu nazywa się on „Helau“)
- Kamelle – Czekolada, cukierki i wszystkie słodkie które są rzucane z wozów i rozdawane podczas korowodu.
- Strüßcher – małe bukiety kwiatów, rozdawane podczas korowodu
- Korowód karnawałowy (w dialekcie kolońskim: der Zoch)– ozdobione wozy, grupy muzyczne i tańczący przebierańcy, na wytyczonej trasie w mieście.
- der Jecke, die Jecken czy: der Narr, die Narren – przebierańcy biorący udział w karnawale

- der Nubbel – słomiana kukła która wisi przy drzwiach knajpek i lokali podczas karnawału
- bützen – słowo z dialektu kolońskiego które znaczy „buziak, całus w policzek“
- sich verkleiden / sich maskieren –przebierać się i malować szminką, ubierać peruki, kostiumy, Rzeczowniki: die Verkleidung, das Kostüm – kostium karnawałowy
- sich schminken – malować się szminką
- die Maske – maska na twarz z gumy czy też z plastyku
- die Perücke – peruka
- schunkeln – złapać się z osobami stojącymi obok pod ramię i kołysać się w prawo i w lewo do taktu muzyki